

na to, kar bomo videli in kaže tudi našim očem prikrite predmete. Zemljevid nam kaže medsebojne daljave z veliko natančnostjo. Z zemljevidom v roki šele prav razumevamo naš kraj in si pridobimo neko sigurnost in spretnost v razumevanje

drugih krajev in dežel. Prepričali se bomo, da moremo več čitati iz zemljevida nego sami slutimo, samo treba pozorno opazovati še tako malenkostna znamenja.

Prof. Fr. Orožen — Ljubljana.

Uredba učiteljskih plač na Kranjskem.

I.

Dné 1. prosinca t. l. je stopil v veljavnost deželni zakon z dné 29. listopada 1890. l., dež. zak. št. 23, o izboljšanju učiteljskih plač na Kranjskem, c. kr. deželni šolski svèt je te dni razglasil na podstavi § 3. tega zakona izvršeno razredbo učiteljskih služeb in dné 1. mal. travna t. l. je že vse ljudsko-šolsko učiteljstvo kranjsko potegnilo na novo mu ustanovičeno plačo.

Iskreno priznavam, da v obče novi zakon pomeni napredek v našem šolstvu in donaša marsikaj koristij našemu učiteljstvu; zakaj dočim so doslej službene plače učiteljskega osebja brez starostnih doklad, brez stalnih remuneracij, brez stanarine ljubljanskega učiteljstva znašale na leto 250.850 gld., znašale bodo odslej 266.850 gld., tedaj za 16.100 gld. več nego doslej. Tukaj pa govorim samo o plačah, kajti vsa potrebščina za ljudsko šolstvo je za leto 1891. proračunjena s 309.846 gld.

Vender bi se motil, kdor bi mislil, da imajo ljudski učitelji kranjski letos resnično za 16.100 gld. več dohodkov. Ako hočemo najti dejanski poboljšek pri službenih dohodkih, moramo namreč od vsote 16.100 gld. odšteti prvič 3.890 gld., za katere je poslej 71 začasnih učiteljev

prikrajšanih; drugič tistih 600 gld. za neobligatni pouk v drugem deželnem jeziku, katere je lani izbrisal deželni zbor, in tretjič okroglo vsoto 1.000 gld. za remuneracije, ki so se poprej dajale učiteljem, a odslej najbrž odpadejo. Ako odštujemo vse tukaj navedene zneske, pokaže se nam okrogla vsota 10.610 gld. in s prišteto stanarino ljubljanskih učiteljev okrogla vsota 11.300 gld. kot stalni vsakoletni poboljšek pri službenih dohodkih kranjskih ljudskih učiteljev.

Nečem tajiti, da je stalna obremenitev 11.300 gld. za normalno-šolski zaklad jako občutna, vender se mi zdi, da bi bil mogel deželni zbor brez posebne težave iz novega zakona odstraniti nekatere ostrine, katere zelo neprijetno čuti kranjsko učiteljstvo in katere zelo motijo dobri vtisek, ki bi ga bil novi zakon brez njih naredil pri njem.

Z novim zakonom so najhuje zadeti začasni učitelji. Plača 360 gld. res ni dostojna mladega, omikanega moža, ki se je posvetil važnemu poklicu ljudsko-šolskega učitelja. A recimo, da že zadostuje njegovim skromnim telesnim potrebam, kje potem mladi začasni učitelj najde pomočkov za duševno svojo izobrazbo; kdo mu plača takse, kadar se oglasi k pre-

skušnji za učno usposobljenost; kdo povrne troške, kateri mu ob tej skušnji nastanejo, ko mora od daleč potovati v deželno stolno mesto ter ondukaj bivati najmenj jeden teden? Bojim se, da privabi odslej ta borna plača 360 gld. kaj malo nadarjenih mladeničev v učiteljsiše in da zaradi nje ne izostanejo slabi nasledki v našem učiteljskem narastaji.

Veliko zlo je tudi, da novi zakon ne dela razločka med začasnimi učitelji brez učiteljskega spričevala in med takimi, ki so že prebili preskušnjo učne usposobljenosti. Marsikomu se tudi še po 2 ali 3 leta po preskušnji ne posreči dobiti stalno službo, in dasi je izpolnil vse zahteve in zadostil vsem pogojem, ubijati se bode takemu ubožcu še vedno s plačo 360 gld.! Ako pomislimo, da se začasnim učiteljem na podstavi § 56. državnega šolskega zakona, oziroma § 62. deželnega zakona z dné 29. malega travna 1873, dež. zak. št. 22, ves čas od tistega hipa, ko so prejeli spričevalo učne usposobljenosti, pri izmeri pokojnine vsteva v stalna službena leta, bilo bi pravično in dosledno, da bi bil tudi naš novi zakon pri določevanju službenih prejemkov naredil razliko med začasnimi učitelji z učiteljskim spričevalom in med začasnimi učitelji brez učne usposobljenosti.

Naravnost trd pa je zakon v tem oziru, da se razteza s svojo veljavnostjo tudi nazaj na take začasne učitelje, ki so bili že pred njega veljavnostjo umeščeni z večjimi službenimi prejemki. Človeško bi bilo, da se je vsaj takim učiteljem pustila njih dosedanja plača, a ne skrčila na 360 gld. S to odredbo je, kakor sem že zgoraj omenil, 51 začasnih učiteljev vsako leto prikrajšanih za 2.040 gld., 19 učiteljev za 1.710 gld. in 1 učitelj celó za 140 gld., tedaj vsi skupaj za celih 3.890 gld.

Čuti se pri tem kakor ironija, da se je z novim zakonom razveljavil § 38. deželnega zakona z dné 29. malega travna 1873,

dež. zak. št. 22, ki je prepovedoval začasnim podučiteljem ženiti se brez dovolitve okrajnega šolskega oblastva, ne da bi se bilo v novi zakon vzelo kako drugo določilo, tako da se smejo poslej začasni učitelji s 360 gld. kar brevi manu — ženiti!

Druga jako občutna hiba novega zakona je ta, da so v I. in II. plačilni vrsti dotični odstotki očitno prenizki, kajti v I. vrsti je 5% t. j. 27 učiteljev, v II. vrsti 10% t. j. 54 učiteljev. Ko je bilo treba na podstavi teh odstotkov učiteljska mesta razvrstiti (klasificirati), prišla so šolska oblastva v neprijetni položaj, da niso mogla toliko učiteljev pomakniti v I., oziroma v II. plačilno vrsto, kolikor jih ima na podstavi § 3. novega zakona z ozirom na važnost dotičnih šol, na odgovornost z učiteljskim mestom združene službe in na krajne razmere jasno pravico zahtevati, da pridejo v I., oziroma v II. plačilno vrsto. In tako smo doživeli, da je zakon, ki ima blagi namen, učiteljstvu njega dohodke izboljšati, v Ljubljani 4 učitelje iz I. plačilne vrste (700 gld.) premaknil v II. plačilno vrsto (600 gld.), 6 učiteljev (učiteljic) iz II. vrste v III. vrsto (500 gld.) in da je ustanovil mesti dveh učiteljic z najnižjo plačo 450 gld., kakeršnih doslej ni bilo, vrhu tega pa še vsemu ljubljanskemu učiteljstvu starostne doklade od 60 gld. znižal na 40 gld. Res, da sedanje učiteljstvo ljubljansko v svojih službenih prejemkih ni nič prikrajšano, ker se mu morajo plačevati dotične dopolnilne doklade; a jako občutno bodo v Ljubljani prikrajšani učitelji prihodnjih časov, kakor nam pokaže nastopni vzgled: Ljubljanski učitelj I. vrste je imel zdaj po štiridesetletni službi 1.060 gld. pokojnine (700 plače + 6 starostnih doklad po 60 gld. = 1.060 gld.), a odslej bodé imel samo 940 gld. pokojnine (700 gld. plače + 6 doklad po 40 gld. = 940 gld.), tedaj menj 120 gld. In ljubljanski učitelj III. plačilne vrste je

doslej mogel upati, da v najslabšem slučaju dobi 960 gld. pokojnine, a odslej se bode moral zadovoljevati po 40 letnem službovanji s pokojnino 740 gld. (500 gld. plače + 6 doklad po 40 gld. = 740 gld.); prikrajšan bode tedaj za celih 220 gld na leto!

Ravno tako malo kakor ljubljanske učitelje razveselil je novi zakon tudi nadučitelje nekaterih štirirazrednic. Gotovo so smeli nadučitelji vseh štirirazrednic pričakovati, da pridejo v I. plačilno vrsto, a dočim se je mnogim tovarišem to res posrečilo, prišli so nadučitelji v Št. Jerneji, v Mokronogu, v Šmartnem pri Litiji, v Toplicah pri Zagorji, v Št. Vidu pri Zatičini, v Št. Vidu nad Ljubljano, v Trebnjem, v Senožečah, v Srednji Vasi na Kočevskem in v Vipavi v II. plačilno vrsto (600 gld.), dasi nimajo nič menj dela, nič menj odgovornosti, nič menj važnih služeb, nič menj dragih stanovišč nego njih srečnejši tovariši!

Zdi se mi, da je deželni zastop, ki je kumoval novemu zakonu, storil to napako, da ni poprej določil števila tistih službenih mest, ki morajo na vsak način priti v I., oziroma v II. plačilno vrsto in da ni šele z ozirom na to število ustanovil dotičnega odstotka. Ko bi bili tako ravnali, uvideli bi bili, da je na Kranjskem nad 40 učiteljskih mest, katerim gre I. plačilna vrsta in da se zatorej v tej vrsti s 5% nikakor ne izhaja. Ta odstotek je očitno prenizek! Ko bi se bilo 8% t. j. 43 učiteljskih mest postavilo v I. vrsto in 12% t. j. 64 učiteljskih mest v II. vrsto, potem bi ljubljanskim učiteljem ne bilo treba jemati, kar so že imeli; potem bi bili nadučitelji vseh štirirazrednic dobili po 700 gld. plače, in nadučitelje ne-

katerih močnejših trirazrednic, oziroma dvorazrednic (Velika Dolina, Sodražica, Velike Lašče, Cerklje, Žiri, Knežak, Št. Rupert, Bled itd.) bi bilo tudi kaj doletelo. Novi zakon bi bil potem oveselil vse učiteljstvo kranjsko in ponehale bi bile vsaj za deset let večne tožbe o slabo plačanih učiteljih. In vse to bi bilo normalno-šolski zaklad stalo samo 2.600 gld. na leto!

Kakor pa je stvar uravnana zdaj, nihče ne sme zameriti tistim, ki se čutijo v primeri s svojimi tovariši prikrajšane, če se ganejo in pridejo na šolska oblastva in na deželni zbor z novimi prošnjami in novimi peticijami. Ako pa ti prošnjiki hočejo res kaj doseči, omejiti morajo svoje prošnje samo na take zahteve, kakeršne jim deželni zastop brez posebne težave more dovoliti. Svetoval bi jim, da peticije svoje omeje samo na dve točki:

I. Začasni učitelji naj prosijo, da se jim njih plača takoj, ko prebijejo preskušnjo učne usposobljenosti, odmeri tako, kakor je ustanovičena in tudi že dotirana s tistim službenim mestom, katero supirajo.

II. Ljubljanski učitelji, nadučitelji štiri-, tri- in dvorazrednic naj prosijo, da se število učiteljskih mest v I. plačilni vrsti določi z 8%, v II. plačilni vrsti z 12%.

To bi se morebiti dalo doseči, več pa težko. A tudi že ta mala preuredba v novem zakonu bi dobrodejno vplivala na vse kranjsko učiteljstvo ter bi pomirila tiste duhove, ki so doslej še razburjeni.

II.

Da se še očitneje pokaže razlika med staro in novo plačo, hočemo si nekoliko ogledati nastopni izkaz o starih in novih učiteljskih plačah na Kranjskem:

Izkaz o starih in novih uči-

Tekoče število	Šolski okraj	Dosedanja plača												
		Število učnih mest		I. vrsta 600		II. vrsta 500		III. vrsta 450		IV. vrsta 400		Skupni znesek	Po- vprečno za 1 učno moč	
		700		Število učnih močij		Število učnih močij		Število učnih močij		Število učnih močij				
		absol.	relativno	absol.	relat.	absol.	relat.	absol.	relat.	absol.	relat.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
I.	Ljubljana (mesto)	32	13	40 ⁰⁰	14	43 ⁷⁴	5	15 ⁰⁰	—	—	—	—	20.000	625
II.	Črnomelj	36	—	—	3	8 ⁰⁰	10	27 ⁷⁸	12	33 ⁰⁰	11	30 ⁰⁰	16.600	461 ¹¹
III.	Kamnik	41	—	—	1	2 ⁴⁴	9	21 ⁰⁰	20	48 ⁷⁸	11	26 ⁰⁰	18.500	451 ²²
IV.	Kočevje	58	—	—	4	6 ⁰⁰	14	24 ¹⁴	22	37 ⁰⁰	18	31 ⁰⁰	26.500	456 ⁰⁰
V.	Kranj	54	—	—	3	5 ⁰⁰	14	25 ⁰⁰	12	22 ²²	25	46 ⁰⁰	24.200	448 ¹⁵
VI.	Krško	51	—	—	4	7 ⁸⁴	20	39 ²²	14	27 ⁴⁰	13	25 ⁰⁰	23.900	468 ⁰²
VII.	Litija	38	—	—	3	7 ⁰⁰	13	34 ²¹	8	21 ⁰⁰	14	36 ⁰⁴	17.500	460 ⁰²
VIII.	Ljubljana (okolica)	46	—	—	2	4 ⁰⁰	13	28 ²⁰	19	41 ⁰⁰	12	26 ⁰⁰	21.050	457 ⁰¹
IX.	Logatec	42	—	—	3	7 ¹⁴	15	35 ⁷¹	7	16 ⁰⁷	17	40 ⁰⁸	19.250	458 ⁰³
X.	Novo Mesto	46	—	—	1	2 ¹⁸	11	23 ⁰¹	16	34 ⁷⁸	18	39 ¹⁰	20.500	445 ⁰⁰
XI.	Postojna	60	—	—	5	8 ³⁴	15	25 ⁰⁰	23	38 ⁰⁰	17	28 ⁰⁰	27.650	460 ⁰⁰
XII.	Radovljica	34	—	—	1	2 ⁰⁴	9	26 ⁴⁷	8	23 ⁰⁰	16	47 ⁰⁰	15.100	444 ¹²
		538	13	40 ⁰⁰	44	10 ⁰⁰	148	27 ⁰¹	161	29 ⁰²	172	31 ⁰⁷	250.750	469 ⁰⁴

teljskih plačah na Kranjskem.

N o v a p l a č a															Razlika v dohodkih v stari in novi plači		Opomnja
I. vrsta 700			II. vrsta 600			III. vrsta 500			IV. vrsta 450			Skupni znesek	Poprečno za 1 učeno moč	Skupna	Poprečno za 1 učeno moč		
Število učnih močij		Zne- sek	Število učnih močij		Zne- sek	Število učnih močij		Zne- sek	Število učnih močij		Zne- sek						
absol.	relat.		absol.	relat.		absol.	relat.		absol.	relat.		absol.	relat.				
gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.			
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
10	30 ³⁰	7.000	9	27 ³⁷	5.400	12	36 ³⁰	6.000	2	6 ⁰⁷	900	19.300	584 ⁸⁴	-700	-40 ³⁰	32 učil. + 1 veroučil. = 33.	
2	5 ⁰³	1.400	3	8 ²³	1.800	14	38 ³⁰	7.000	17	47 ³²	7.650	17.850	495 ³³	+1.250	+34 ³²		
1	2 ⁴⁴	700	2	4 ³⁸	1.200	12	29 ³⁷	6.000	26	63 ⁴¹	11.700	19.600	478 ⁰³	+1.100	+26 ³³		
2	3 ⁴⁶	1.400	6	10 ³⁴	3.600	21	36 ²¹	10.500	29	50 ³⁰	13.050	28.550	492 ²³	+2.050	+35 ³⁴		
3	5 ³⁶	2.100	4	7 ⁴¹	2.400	18	33 ³³	9.000	29	53 ³⁰	13.050	26.550	491 ³⁰	+2.350	+43 ³¹		
2	3 ³²	1.400	5	9 ³⁰	3.000	20	39 ³²	10.000	24	47 ⁰⁶	10.800	25.200	494 ¹¹	+1.300	+25 ³⁰		
—	—	—	5	13 ¹⁶	3.000	12	31 ³⁸	6.000	21	55 ³⁸	9.450	18.450	485 ³²	+950	+25 ³⁰		
1	2 ¹⁷	700	5	10 ³⁷	3.000	19	41 ³¹	9.500	21	45 ⁰⁵	9.450	22.650	492 ³⁰	+1.600	+34 ³⁰		
2	4 ³⁶	1.400	4	9 ³²	2.400	16	38 ¹⁰	8.000	20	47 ²⁴	9.000	20.800	495 ²⁴	+1.550	+36 ³¹		
1	2 ¹⁸	700	3	6 ³³	1.800	11	23 ³¹	5.500	31	67 ³⁰	13.950	21.950	477 ¹⁷	+1.450	+31 ³²		
2	3 ³⁴	1.400	5	8 ²³	3.000	23	38 ³²	11.500	30	50 ³⁰	13.500	29.400	490	+1.750	+29 ¹⁷		
1	2 ³⁴	700	3	8 ³³	1.800	11	32 ³³	5.500	19	55 ³⁸	8.550	16.550	486 ³⁰	+1.450	+42 ³¹		
27	5	18.900	54	10	32.400	189	35	94.500	269	50	121.050	266.850	480 ³²	+16100	+29 ³⁰		

Iz te tabele se vidi, da so bili ljubljanski učitelji v primeri s svojimi tovariši družih okrajev jako dobro plačani. Dočim je bilo namreč v Ljubljani 84·34⁰/₀ učiteljev v I. plačilni vrsti, bilo jih je po vseh ostalih 11 okrajih v I. vrsti samo 63·91⁰/₀ ali v vsakem okraju po 5·81⁰/₀; v III. in IV. plačilni vrsti, kamor je spadala večina učiteljstva po kmetih, pa sploh ni bilo nobenega ljubljanskega učitelja. Te primeroma dobre plače pa ljubljanskim učiteljem niso odmerila šolska oblastva, ampak leta 1883. mestni občinski svet, in ostala jim je tudi potem, ko je učiteljske plače v Ljubljani prevzel l. 1885. normalno-šolski zaklad. Daljnogledi in previdni ljudje so že takrat prorokovali, da je zakon z dné 24. grudna 1884, dež. zak. št. 1. ex 1885. l., s katerim je izplačevanje vseh aktivitetnih prejemkov učiteljskega osebja prevzel imenovani zaklad, usekal ljubljanskemu učiteljstvu hudo rano; zakaj s tem je prenehalo izjemno stanje ljubljanskega učiteljstva in pričakovati je bilo, da prva prihodnja uredba učiteljskih plač popolnoma ali vsaj deloma podere tisti plot, ki je ločil ljubljanske učitelje od njih tovarišev na kmetih. In to je res storil kolikor toliko novi zakon. Vse učiteljske plače, kakor se vidi iz 12. razpredelka, znašale so doslej v Ljubljani 20.000 gld., poslej bodo pa znašale 19.300 gld., tedaj 700 gld. manj t. j. povprečno izgubi pri plači vsaka učiteljska moč v Ljubljani po 40.16 gld. Ta izguba je pa samo navidezna, kajti ker po novem zakonu vse moško učiteljsko osebje v Ljubljani dobi stanarino, ki znaša pri tistih učiteljih, ki je doslej še niso imeli, ravno 700 gld. vidi se iz tega, da ljubljansko učiteljstvo ohrani svoje poprejšnje službene prejemke (19.300 + 700 = 20.000 gld.).

Drugo lice pa nam pokaže novi zakon, ako vzamemo v poštev prihodnji učiteljski rod v Ljubljani. Že zgoraj sem razložil, da bode ta izdatno prikrajšan. Prikrajšani pa bodo tudi že zdanji učitelji pri sta-

rostnih dokladah. Res, da tistim učiteljem, ki so že zdaj dekretirani s starostnimi dokladami po 60 gld., teh nihče ne more vzeti. Toda recimo, da ljubljanski učitelj iz III. plačilne vrste, ki ima po svojem dekretu že pridobljeno pravico do starostnih doklad po 60 gld., zdaj 500 gld. plače in 100 dopolnilne doklade, prosi za učiteljsko mesto II. plačilne vrste in to mesto tudi dobi, potem se mu z novim dekretom določi 600 gld. plače in pravica do starostnih doklad po 40 gld., dobival bode tedaj v II. vrsti manjše službene prejemke, nego jih zdaj dobiva v III. plačilni vrsti. Tem učiteljem tedaj ne kaže kompetirati kedaj v II. vrsto, in ker brez te težko kedaj pridejo v I. plačilno vrsto, vidimo jih potisnjene nazaj v jako mučen položaj: ali jim je ostati v svojih dozdanih službah ter se odreči vsakemu avancementu, ali pa, gledé na ta avancement, prositi službe vsaj za nekaj let s slabšimi službenimi prejemki. *)

Kar pa se tiče učiteljstva drugih okrajev, bili so doslej najslabše plačani učitelji v šolskih okrajih Radovljica, Kranj, Logatec, Novo Mesto, Litija in Kočevje. Po § 39. deželnega zakona z dné 9. sušca 1879, dež. zak. št. 13, bi morale biti namreč na Kranjskem 7⁰/₀ učiteljstva v I. plačilni vrsti, po 31⁰/₀ pa v II. III. in IV. plačilni vrsti. Iz 11. razpredela se pa vidi, da je bilo v vseh zgoraj naštetih okrajih nadnormalno število učiteljev v IV. plačilni vrsti: v Radovljici 47·06⁰/₀ (!), v Kranji 46·30⁰/₀ (!), v Logatci 40·48⁰/₀, v Novem Mestu 39·13⁰/₀, v Litiji 36·84⁰/₀ in v Kočevji 31·03⁰/₀.

Primeroma najboljše plačani so bili doslej učitelji v okrajih Krško, Ljubljanska okolica in Postojna, kjer je bilo samo 25·49⁰/₀, oziroma 26·09⁰/₀ in 28·33⁰/₀ učiteljstva, tedaj podnormalno število, v IV. plačilni vrsti.

To krivično razredbo je pa novi zakon izdatno popravil. Kakor namreč kaže 29.

*) Ne verujem, da bi § 7. novega zakona dopuščal milejšo interpretacijo. *Pis.*

razpredek, pridobili so po novi razredbi največ učitelji v okrajih Kranj (poprečno 43,51 gld. vsaka učiteljska moč), Radovljica, Logatec, Kočevje, Ljubljanska okolica, Črnomelj in Novo Mesto. Po vseh teh okrajih so izboljšane plače za nad normalni znesek (29,92 gld.) pri vsaki učiteljski moči.

Pod normalom pa so ostali okraji:

Postojina, Kamnik, Krško, Litija in mesto Ljubljana.

Zanimive podatke obsezajo tudi 15., 18., 21. in 24. razpredek. A ker mi je ta članek že neprimerno pod peresom narastel, prepustim dotična razmišljanja in razglabanja blagovoljnemu bralec. Saj številke same dovolj razločno govoré!

Fr. Levce — Ljubljana.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

Kot vrednik se je vrlo potegoval za svojo last in čast Tovarševu; n. pr. l. 1864 je „Torbici“ v Zagreb sporočil najprej po telegrafu, potem v pismu, naj slovstveni sodnji izroči tatu, ki je iz njegove zbirke uzmal pesmi „Moj Dom“ in „Cvetice“; l. 1868 zoper oponašanje, da je Tovarš „Ein primäres Blättchen“; l. 1869 je modernemu „Tagblattu“ nasproti pogumno povdarjal svoje historično t. j. kerščansko stališče v ljudski šoli i. t. d. — Pomenljivo in častno znamenje bilo je to, da se je odbor učiteljskega društva za Kranjsko l. 1869 v posebni zahvalnici poslovil z bivšim škofijskim šolskim nadzornikom, češ, ako se tudi spremené časi in okoliščine, zmirom bomo visoko spoštovali cerkev, prvo učiteljico v ljudski šoli, in da je Tovarš priobčil popis tega, kar se je v složnosti med duhovsko in deželno gosposko na Kranjskem zgodilo za šolstvo v oni dobi od l. 1851 do l. 1869 (Tov. IX. str. 81—100).

Poln hvaležnosti je bil do podpornikov Tovarševih, kar je razodeval zlasti v vabilih na novo naročbo njegovo. Pervo leto je izhajal v celi poli po enkrat na mesec, drugo že po dvakrat; tretje obeta, da si bode vedno bolj prizadeval, da bo

povzdigoval domače šolstvo, po šolstvu pa učiteljstvo, da bo prinesel tudi kako muzikalno prilogo; četrto, da se bode oziral na oliko mile slovenščine in posebej na nedeljske šole; peto — na boljše vzgojeslovje, pa vabi k obilnejšemu naročevanju, češ, kakor se koscu streže, tako mu kosa reže; šesto — svest si, da nihče ne more vsem vstreči, brani domačo ljudsko šolo in starejše učitelje; v sedmem bori se zoper „Freie pädagogische Blätter“, o ločitvi šole od cerkve, o prevladajoči nemščini, če je bilo kedaj učiteljem svojega slovenskega lista treba, ga je treba sedaj, ko se toliko prevdarja in ugiba o ljudski šoli in o učiteljih; v osmem vzbuja k složnosti, bodimo učitelji v pravi reči stanovitni in terdni značaji, sedaj ne veljajo več polovičarji in omahovavci: kedar konjiča lové, mu sladčice molé; za deveto kaže, da se učiteljem začenja nova doba, da dobimo nove gospodarje in prednike, da le ne bi prišli iz dežja pod kap, da si boljšo prihodnost moramo sami zaslužiti; za deseto tolaži ga sladka svest, da njegovo delo ni zastonj, da mu je to edino povračilo za njegovo večkrat težavno in celó nevarno prizadevanje, in s tem tolaži svoje tovarše, kajti šola nam je tudi šola za vsakdanje